

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาถึงผลของการท่องเที่ยวต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในสุขภาพและสุขใน จังหวัดชลบุรี โดยการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักท่องเที่ยว กลุ่มผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และประชาชนในท้องถิ่นได้ผลศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่ม มีดังนี้

1.1 เพศและอายุ แบ่งเป็น

1.1.1 นักท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 241 คน มีอายุเฉลี่ย 30 ปี โดยร้อยละ 80.4 มีอายุระหว่าง 20-49 ปี ในจำนวนนี้เกือบครึ่งหนึ่งคือ ร้อยละ 42.7 มีอายุ 20-29 ปี และเป็นชายร้อยละ 63.9 ของทั้งหมด

1.1.2 ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 ราย ส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 43.8 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-29 ปี รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 30-39 ปี และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.9 และ 14.1 ตามลำดับ และเป็นหญิงร้อยละ 68.2 เป็นชายร้อยละ 31.8

1.1.3 ประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยในสุขภาพและสุขที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน มีอายุเฉลี่ย 33 ปี โดยมีกลุ่มอายุระหว่าง 20-29 ปี เป็นสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 36.3 แต่เมื่อนับรวมกลุ่มอายุระหว่าง 20-49 ปี จะมีสัดส่วนรวมถึงร้อยละ 83.8 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และเป็นชายร้อยละ 53.9 เป็นหญิงร้อยละ 46.1

ตารางที่ 5.1 อายุของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

อายุ	นักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว			ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว			ประชาชนในสาขาวิชาสาธารณสุข		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ต่ำกว่า 20 ปี	10 (40.0)	15 (60.0)	25 (10.4)	7 (25.9)	20 (74.1)	27 (14.1)	4 (57.1)	3 (42.9)	7 (6.9)
20 - 29 ปี	68 (66.0)	35 (34.0)	103 (42.7)	24 (28.6)	60 (71.4)	84 (43.8)	11 (29.7)	26 (70.3)	37 (36.3)
30 - 39 ปี	36 (64.3)	20 (35.7)	56 (23.2)	17 (40.5)	25 (59.5)	42 (21.9)	18 (72.0)	7 (28.0)	25 (24.5)
40 - 49 ปี	24 (68.6)	11 (31.4)	35 (14.5)	4 (22.2)	14 (77.8)	18 (9.4)	16 (69.6)	7 (30.4)	23 (22.5)
50 - 59 ปี	10 (76.9)	3 (23.1)	13 (5.4)	6 (37.5)	10 (62.5)	16 (8.3)	6 (66.7)	3 (33.3)	9 (8.8)
60 ปีขึ้นไป	2 (40.0)	3 (60.0)	5 (1.2)	3 (60.0)	2 (40.0)	5 (2.6)	-	1 (100.0)	1 (1.0)
ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	4 (100.0)	-	4 (1.7)	-	-	-	-	-	-
รวม	154 (63.9)	87 (36.1)	241 (100.0)	61 (31.8)	131 (68.2)	192 (100.0)	55 (53.9)	47 (46.1)	102 (100.0)

1.2 อาชีพ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มพบว่า มีอาชีพแตกต่างกัน ดังนี้

1.2.1 นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสุขาภิบาล แสนสุขส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นข้าราชการถึงร้อยละ 32.4 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 17.8 และ 15.8 ตามลำดับ

1.2.2 ผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวกลุ่มที่บริการด้านอาหารขนาดต่าง ๆ ทั้งหาบเร่ ห้องอาหารขนาดเล็ก และภัตตาคาร หรือสวนอาหาร มีจำนวนรวมกันเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.4 ของผู้ประกอบการทั้งหมด ส่วนผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายของที่ระลึก มีสัดส่วนรวมร้อยละ 27.1 ผู้ประกอบการด้านการบริการ และอื่น ๆ มีสัดส่วนร้อยละ 22.9 และ 15.6 ตามลำดับ

1.2.3 ประชาชนในท้องถิ่น จากการศึกษาตัวอย่างประชาชนในท้องถิ่นภายในเขตสุขาภิบาลแสนสุข ปรากฏว่า เป็นผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง ร้อยละ 39.22 และผู้ที่มีอาชีพไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรงร้อยละ 60.78 โดยอาชีพที่สำคัญ ได้แก่ อาชีพประมง รับจ้าง และธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10.76, 10.79 และ 78.4 ตามลำดับ

2. บทบาทของการท่องเที่ยวต่อผู้ประกอบการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในการศึกษาถึงสาเหตุของผู้ประกอบการในการประกอบกิจการที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว บทบาทต่อการสร้างงานแก่คนในท้องถิ่น และรายได้ของผู้ประกอบการได้ผลดังนี้

2.1 สาเหตุของการประกอบอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 26.6 ให้ความเห็นว่าเป็นเพราะมีทำเลที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพคือ อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ สืบทอดอาชีพมาจากบรรพบุรุษ ไม่มีความรู้ไปประกอบอาชีพอื่น และทำเพราะเห็นว่ามีรายได้ดี คิดเป็นร้อยละ 19.3, 14.6 และ 14.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.2 อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

อาชีพ	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว	ประชาชนในท้องถิ่น
1. อาชีพที่ไม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง			
ข้าราชการ	78 (32.4)	-	5 (4.90)
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	23 (9.5)	-	3 (2.94)
ธุรกิจส่วนตัว	38 (15.8)	-	8 (7.84)
รับจ้าง	43 (17.8)	-	11 (10.79)
นักเรียน นักศึกษา	33 (13.7)	-	-
เกษตรกร	10 (4.1)	-	3 (2.94)
แม่บ้าน	6 (2.5)	-	-
ประมง	-	-	12 (11.76)
อื่น ๆ	10 (4.1)	-	20 (19.62)
2. อาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยตรง			
หาบเร่ขายอาหาร	-	24 (12.5)	9 (8.82)
ห้องอาหาร	-	31 (16.1)	8 (7.84)
ภัตตาคาร สวนอาหาร	-	11 (5.7)	2 (1.96)
ผลิตภัณฑ์ระลึก และสินค้าพื้นเมือง	-	11 (5.7)	-
หาบเร่ขายของที่ระลึก	-	5 (2.6)	1 (0.98)
ร้านขายของที่ระลึก สินค้าหัตถกรรม	-	36 (18.8)	4 (3.92)
ให้เช่าจักรยาน จักรยานยนต์	-	7 (3.6)	-
ให้เช่าเรือ สกูเตอร์ จักรยานน้ำ ห่วงยาง	-	12 (6.3)	1 (0.98)
ให้เช่าที่พัก บังกาโล โรงแรม	-	8 (4.2)	2 (1.96)
ขับรถรับจ้าง รถโดยสาร	-	9 (4.7)	2 (1.96)
สถานบริการ สถานเริงรมย์	-	8 (4.2)	-
อื่น ๆ	-	30 (15.6)	11 (10.79)
รวม	241 (100.0)	192 (100.0)	102 (100.00)

ตารางที่ 5.3 สาเหตุในการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
ทำตามผู้อื่น	7	3.6
ทำเลดีเหมาะกับการประกอบอาชีพนี้	51	26.6
สืบทอดจากบรรพบุรุษ	37	19.3
อาชีพเดิมรายได้ไม่พอใช้	7	3.6
ทำเพราะเห็นว่ามียารายได้ดี	27	14.1
ไม่มีความรู้ไปประกอบอาชีพอื่น	28	14.6
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	24	12.5
อื่น ๆ	11	5.7
รวม	192	100.0

2.2 ที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการ จากการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นคือ มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสุขาภิบาลแสนสุขร้อยละ 78.6 นอกนั้นอยู่นอกเขตสุขาภิบาลแสนสุขร้อยละ 21.4 แต่ทั้งหมดนี้อาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรีทั้งสิ้น นับว่าการท่องเที่ยวในสุขาภิบาลแสนสุขก่อให้เกิดการสร้างงานแก่คนในท้องถิ่นและภายในจังหวัดได้อีกทางหนึ่ง

จากตารางที่ 5.4 ยังพบอีกว่าผู้ประกอบการเหล่านี้ร้อยละ 76.6 เป็นผู้มีที่พักอาศัย อยู่ห่างจากแหล่งท่องเที่ยวที่ตนประกอบอาชีพอยู่ไม่เกิน 2 กิโลเมตร ดังนั้นจึงสะดวกในการเดินทางมาประกอบกิจการในแหล่งท่องเที่ยว

2.3 จำนวนผู้ร่วมงาน ผู้ประกอบการต้องใช้แรงงานสมาชิกในครอบครัว หรือลูกจ้างเพื่อช่วยในการผลิตสินค้าและบริการมีร้อยละ 31.77 ของผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีผู้ร่วมงานเฉลี่ย 7 คน โดยร้อยละ 85.2 มีผู้ร่วมงานไม่เกิน 9 คน ดังตารางที่ 5.5 จึงนับได้ว่าการท่องเที่ยวเป็นสาขาการผลิตประเภทหนึ่งที่เกิดการสร้างงานขึ้นในท้องถิ่น

ตารางที่ 5.4 ระยะทางจากที่อยู่อาศัยถึงสถานที่ประกอบอาชีพ จำแนกตามที่อยู่

ระยะทาง	ที่อยู่	ภายในเขตสุขาภิบาลฯ	ภายในเขตอำเภอเมืองฯ	ภายในจังหวัดชลบุรี	รวม
อยู่บริเวณเดียวกับที่ทำงาน		41	7	1	49 (31.8)
ต่ำกว่า 1 กิโลเมตร		34	6	1	41 (26.6)
1 - 2 กิโลเมตร		23	5	-	28 (18.2)
2 - 3 กิโลเมตร		11	3	-	14 (9.1)
3 - 4 กิโลเมตร		5	-	-	5 (3.2)
4 - 5 กิโลเมตร		3	2	1	6 (3.9)
เกินกว่า 5 กิโลเมตร		4	4	3	11 (7.1)
รวม		121 (78.6)	27 (17.5)	6 (3.9)	154 (100.0)

ตารางที่ 5.5 จำนวนผู้ร่วมงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

จำนวนผู้ร่วมงาน	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 3 คน	16	26.2
3 - 6 คน	26	42.6
7 - 9 คน	10	16.4
10 - 12 คน	1	1.6
13 - 15 คน	1	1.6
16 - 18 คน	1	1.6
19 - 21 คน	3	4.9
22 - 40 คน	2	3.3
มากกว่า 41 คน	1	1.6
รวม	61	100.0

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนคนงานของผู้ประกอบการแต่ละราย ในการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนคนงานของผู้ประกอบการแต่ละราย ได้ใช้วิธีการจำแนกหมู่โดยกำหนดตัวแปรต่าง ๆ เพื่อใช้วิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม	จำนวนคนที่ร่วมงานของผู้ประกอบการแต่ละคน (Y)
ตัวแปรอิสระ	(1) ประเภทของกิจการ (X_1) (2) ความถี่ในการประกอบกิจการ (X_2)
ตัวแปรผันร่วม	(1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ประกอบการ (Z_1) (2) รายได้ต่อเดือน (Z_2)

ในการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X นั้นใช้คำสั่ง:-

ANOVA Y BY $X_1(1,12), X_2(1,2)$ WITH Z_1, Z_2

OPTIONS 8

STATISTICS 1

ตารางที่ 5.6 การวิเคราะห์ความแปรผันของจำนวนคนที่ทำงานในผู้ประกอบการแต่ละราย

ที่มาของการผันแปร	ผลรวมกำลังสอง	อัตราอิสระ	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง	F	ระดับนัยสำคัญ
ผลหลักของตัวแปรอิสระ					
ประเภทของกิจการ	1447.042	11	131.549	2.84	0.077
ความถี่ในการประกอบกิจการ	1265.956	10	126.596	2.73	0.011
ความถี่ในการประกอบกิจการ	10.377	1	10.377	0.22	0.639
ตัวแปรผันร่วม					
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	199.279	2	99.640	2.15	0.129
รายได้ต่อเดือน (ต่ำกว่า 3,000 บาท)	42.340	1	42.340	0.91	0.345
	162.246	1	162.246	3.50	0.068
การผันแปรที่อธิบายได้	1685.555	19	88.715	1.92	0.041
การผันแปรที่เหลือ	1899.494	41	46.329		
การผันแปรทั้งหมด	3585.049	60	59.751		

ตารางที่ 5.7 การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของจำนวนผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในแต่ละราย (เฉลี่ยคนงาน = 7 คนต่อราย)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ยังไม่ปรับ		ปรับตัวแปรอิสระ		ปรับตัวแปรอิสระและตัวแปรร่วม	
		ค่าเฉลี่ยเบน	Eta	ค่าเฉลี่ยเบน	Beta	ค่าเฉลี่ยเบน	Beta
อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว							
หาบเร่ขายอาหาร	4	-2.69		-2.67		-2.09	
ห้องอาหาร	9	-0.55		-0.56		-0.69	
ภัตตาคาร/สวนอาหาร	9	11.00		10.75		9.11	
ผลิตของที่ระลึก	4	-0.19		-0.45		-0.17	
หาบเร่ขายของที่ระลึก	-	-		-		-	
ร้านขายของที่ระลึก	11	-3.26		-3.31		-3.19	
ให้เช่าจักรยาน จักรยานยนต์	2	-3.44		-3.14		-3.45	
ให้เช่าเรือ สกูเตอร์ จักรยานน้ำ	3	3.56		3.30		4.10	
ให้เช่าที่พัก โรงแรม บังกาโล	2	-1.94		-1.64		-4.09	
ขับรถรับจ้าง รถประจำทาง	3	-3.44		-3.33		-1.41	
สถานบริการ สถานเริงรมย์	3	-2.44		-2.70		-1.82	
อื่น ๆ	11	-2.62		-2.27		-1.74	
			0.63		0.62		0.54
ความถี่ในการทำงาน							
ทำทุก ๆ วัน	14	-3.16		-0.86		0.04	
ทำงานไม่มีเวลาที่แน่นอน	47	0.94		0.26		-0.01	
			0.22		0.06		0.00
Multiple R Square					0.404		0.459
Multiple R					0.635		0.673

ผลจากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังตารางที่ 5.6, 5.7 โดยตารางที่ 5.6 พบว่า ที่เกณฑ์ระดับนัยสำคัญ 0.05 นั้น ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัว คือ ประเภทของกิจการกับความถี่ ในการประกอบกิจการมีผลร่วมกันต่อจำนวนผู้ร่วมงานอย่างมีนัยสำคัญ 0.007 และ เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแล้วพบว่า ประเภทของกิจการมีผลต่อจำนวนผู้ร่วมงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.011 เพียงตัวเดียว ส่วนตัวแปรผันร่วมทั้ง 2 ตัว ไม่มีผลต่อจำนวนผู้ร่วมงานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เลย

จากตารางที่ 5.7 ปรากฏว่า กิจการด้านภัตตาคาร หรือสวนอาหารมีจำนวนคนผู้ร่วมงานสูงกว่ากิจการประเภทอื่นคือ มีค่าเบี่ยงเบนเป็น 9.11 และกิจการที่มีผู้ร่วมงานมากรองลงมาคือ กิจการให้เช่าเรือ สกูเตอร์ และจักรยานน้ำ (ค่าเบี่ยงเบน = 4.10) เหตุที่กิจการทั้ง 2 ประเภทนี้ต้องใช้จำนวนผู้ร่วมงานมากกว่ากิจการประเภทอื่นอาจเกิดจากการแข่งขันระหว่างกิจการประเภทเดียวกัน เพื่อให้บริการลูกค้าอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว ส่วนกิจการที่มีผู้ร่วมงานน้อยกว่ากิจการประเภทอื่น ๆ คือ การบริการที่พัก โรงแรม และบังกาโล (ค่าเบี่ยงเบน = -4.09) ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบังกาโล หรือที่พักขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับไม่ค่อยมีนักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากนัก จึงไม่จำเป็นต้องมีพนักงานอยู่ประจำเป็นจำนวนมาก

2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้ของผู้ประกอบการ ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่คาดว่าน่าจะมีผลต่อรายได้ของผู้ประกอบการ เมื่อใช้วิธีการวิเคราะห์จำแนกโดยให้

ตัวแปรตาม	คือ	รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ (Y)
ตัวแปรอิสระ	คือ	(1) อายุ (X_1) (2) ตำแหน่งหน้าที่ (X_2)
		(3) ความถี่ในการประกอบการ (X_3)
		(4) จำนวนผู้ร่วมงาน (X_4)
		(5) ขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการ (X_5)

ในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X นั้นใช้คำสั่ง:-

```
DISCRIMINANT GROUPS = Y(1,2)
/VARIABLES = X1 TO X5
/ANALYSIS = X1 TO X5
/METHOD = DIRECT
OPTIONS 5, 11
STATISTICS 1, 2, 3, 11, 12, 13
```

ตารางที่ 5.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะทำให้รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการแตกต่างกัน

ตัวแปร	รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท		รายได้ต่อเดือน 3,000 บาทขึ้นไป	
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน
อายุ (ต่ำกว่า 40 ปี = 1)	0.86	10.35	0.73	0.45
ตำแหน่งหน้าที่ (เจ้าของกิจการ = 1)	0.49	0.51	0.85	0.37
ความถี่ในการทำงาน (ทำทุกวันตลอดปี = 1)	0.66	0.48	0.92	0.27
จำนวนคนงาน	5.23	4.26	10.42	10.13
พื้นที่ใช้ประกอบการ (ต่ำกว่า 200 ตารางวา = 1)	0.49	0.51	0.65	0.49

ตารางที่ 5.9 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภท จากตารางที่ 5.8

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สมการจำแนก	
	คะแนนมาตรฐาน	คะแนนดิบ
อายุ	0.22	0.04
ตำแหน่งหน้าที่	0.71	1.57
ความถี่ในการทำงาน	0.38	0.95
จำนวนคนงาน	0.73	0.10
ขนาดของพื้นที่ใช้ประกอบการ	0.21	0.43
ค่าคงที่		-3.15

Canonical Correlation = 0.558   Degree of Freedom = 5   Significant = 0.000

ตารางที่ 5.10 ผลของการคาดประมาณโดยสมการจำแนกประเภทที่ได้ จากตารางที่ 5.9

กลุ่มจริง	กลุ่มที่คาดคะเน		จำนวนรวม
	ต่ำกว่า 3,000 บาท	3,000 บาทขึ้นไป	
ต่ำกว่า 3,000 บาท	22 (62.9%)	13 (37.1%)	35
3,000 บาทขึ้นไป	3 (11.5%)	23 (88.5%)	26

การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ได้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังตารางที่ 5.8-5.10 และตัวแปรอิสระต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามดังสมการต่อไปนี้ (ตารางที่ 5.9)

$$Y = 0.04X_1 + 1.57X_2 + 0.95X_3 + 0.1X_4 + 0.43X_5 - 3.15$$

สมการจำแนกดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.000 โดยสามารถนำไปใช้ใน การจำแนกกลุ่มผู้ประกอบการที่มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน และกลุ่มผู้ประกอบการที่มีรายได้ 3,000 บาทต่อเดือนขึ้นไปได้ในระดับปานกลาง (Canonical Correlation = 0.558) และใช้จำแนกได้ถูกต้องร้อยละ 73.77 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 5.10)

เมื่อพิจารณาถึงอันดับความสำคัญของตัวแปรอิสระแต่ละตัวต่อรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการโดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของสมการจำแนกประเภทในตารางที่ 5.9 พบว่า จำนวนผู้ร่วมงานมีผลต่อระดับรายได้มากที่สุดคือ มีคะแนนมาตรฐานเป็น 0.73 รองลงมาคือ ตำแหน่งหน้าที่ ความดีในการทำงาน อายุของผู้ประกอบการ และขนาดของพื้นที่ที่ใช้ในการประกอบกิจการ ซึ่งมีคะแนนมาตรฐานเป็น 0.71, 0.38, 0.22 และ 0.21 ตามลำดับ

3. อันดับความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ในการจัดอันดับความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวนั้น ในที่นี้ได้พิจารณาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ และรายได้จากผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้ (ตารางที่ 5.11)

3.1 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวใช้จ่ายด้านต่าง ๆ ในปริมาณที่แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถแบ่งค่าใช้จ่ายออกได้เป็น 9 ประเภทคือ ค่าใช้จ่ายด้านที่พัก, ค่าเดินทางไป-กลับ, ค่าสินค้าของที่ระลึก, ค่าอาหารและเครื่องดื่ม, ค่ารถโดยสารในท้องถิ่น, ค่าบริการอาบน้ำจัด, ค่าบริการเช่าจักรยานน้ำ สกูเตอร์ หรือเรือ, ค่าบริการเช่าจักรยาน หรือจักรยานยนต์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

ก) ค่าที่พัก ได้แก่ ค่าเช่าบริการที่พักประเภทต่าง ๆ เช่น โรงแรม บังกาโล เป็นต้น มีนักท่องเที่ยวมารับบริการ 36 คน คิดเป็นร้อยละ 14.94 ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยวและเดินทางไป-กลับภายในเวลา 1 วัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้บริการด้านนี้มากเท่าใดนัก

ตารางที่ 5.11 ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต่อคนต่อวันของนักท่องเที่ยว

ประเภทของค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ค่าที่พัก ($\bar{X} = 350$)	ไม่เกิน 400 บาท	21	58.3
	400 - 800	7	19.4
	801 - 1200	4	11.1
	1201 - 1600	2	5.6
	1601 - 2000	1	2.8
	2000 บาทขึ้นไป	1	2.8
	รวม	36	100.0
ค่าเดินทางไป-กลับ ($\bar{X} = 150$)	ไม่เกิน 150 บาท	40	50.6
	151 - 300	13	16.5
	301 - 450	5	6.3
	451 - 600	9	11.4
	600 บาทขึ้นไป	12	15.2
	รวม	79	100.0
ค่าสินค้าพื้นเมืองหรือของที่ระลึก ($\bar{X} = 150$)	ไม่เกิน 150 บาท	34	53.1
	151 - 300	17	26.6
	301 - 450	2	3.1
	451 - 600	8	12.5
	600 บาทขึ้นไป	3	4.7
	รวม	64	100.0
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ($\bar{X} = 200$)	ไม่เกิน 150 บาท	37	46.7
	151 - 300	20	25.3
	301 - 450	4	5.1
	451 - 600	6	7.6
	600 บาทขึ้นไป	12	15.2
	รวม	79	100.0
ค่าโดยสารในท้องถิ่น ($\bar{X} = 20$)	ไม่เกิน 20 บาท	15	62.5
	21 - 40	5	20.8
	41 - 60	1	4.2
	60 บาทขึ้นไป	3	12.5
	รวม	24	100.0
ค่าบริการอาบน้ำจืด ($\bar{X} = 20$)	ไม่เกิน 10 บาท	11	34.4
	10 - 20	8	25.0
	21 - 30	5	15.6
	30 บาทขึ้นไป	8	25.0
	รวม	32	100.0

ประเภทของค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน (บาท)	ความถี่ (คน)	ร้อยละ
ค่าบริการเช่าจักรยานน้ำ สกูเตอร์ หรือเรือ ($\bar{X} = 200$) ไม่เกิน 100 บาท	ไม่เกิน 100 บาท	4	36.36
	101 - 200	6	54.55
	201 บาทขึ้นไป	1	9.09
	รวม	11	100.0
ค่าบริการเช่าจักรยาน และจักรยานยนต์ ($\bar{X} = 75$)	ไม่เกิน 100 บาท	4	66.67
	101 บาทขึ้นไป	2	33.73
	รวม	6	100.0
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ($\bar{X} = 300$)	ไม่เกิน 150 บาท	3	20.00
	151 - 300	6	40.00
	301 - 450	1	6.67
	451 - 600	3	20.00
	600 บาทขึ้นไป	2	13.33
	รวม	15	100.0
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด ($\bar{X} = 500$)	ต่ำกว่า 200 บาท	29	24.16
	201 - 400	25	20.83
	401 - 600	17	14.17
	601 - 800	13	10.83
	801 - 1000	10	8.34
	1001 - 2000	11	9.17
	2001 - 3000	7	5.83
	3001 บาทขึ้นไป	8	6.67
	ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	121	-
	รวม	241	100.0

หมายเหตุ ผลรวมของความถี่ที่ได้มีค่านอกจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบข้อมูล และจ่ายจริงเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในส่วนผู้ที่รับบริการด้านนี้ส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 58.3 จะจ่ายค่าที่พักไม่เกิน 400 บาท ต่อคนต่อวัน และโดยเฉลี่ยแล้วจะจ่ายเพียง 350 บาทเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับค่าบริการโดยเฉลี่ย ต่อคืนของห้องพักโรงแรม หรือบังกาโลที่ตั้งอยู่ในเขตนี้

ข) ค่าเดินทางไป-กลับ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จ่ายเงินเพื่อการเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้มี 79 คน คิดเป็นร้อยละ 32.78 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายค่าเดินทางเองโดยตรง กล่าวคือ อาจเดินทางมากับเพื่อนครอบครัว หรือหมู่คณะ หรือเป็นนักท่องเที่ยวที่นำรถส่วนตัวมาเอง และไม่ได้คิดค่าน้ำมันรวมอยู่ในส่วนของค่าเดินทางด้วย นอกจากนี้ยังมีนักท่องเที่ยวอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ตอบคำถามในส่วนนี้ อย่างไรก็ตามพบว่า ผู้ที่ใช้จ่ายในส่วนนี้มีร้อยละ 50.6 ที่ใช้จ่ายไม่เกิน 150 บาทต่อเดือน

ค) ค่าสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก นักท่องเที่ยวที่เสียค่าใช้จ่ายประเภทนี้มีเพียง 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.56 ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และในจำนวนนี้ร้อยละ 53.1 จ่ายเงินในส่วนนี้ไม่เกินคนละ 150 บาท

ง) ค่าอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักเตรียมอาหารและเครื่องดื่มมาจากบ้านเอง อาจเนื่องจากกระยะทางจากบ้านซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร และภายในภาคตะวันออกเองอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากนัก การใช้เวลาเดินทางไม่นาน ทำให้อาหารที่เตรียมมาไม่เน่าเสีย นอกจากนี้นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งก็เพียงแต่แวะผ่านแหล่งท่องเที่ยวนี้เพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น ที่บริเวณตลาดหนองมน ก่อนที่จะเดินทางต่อไป ซึ่งไม่ใช้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มมากนัก อย่างไรก็ตาม ผู้ที่รับบริการด้านนี้มีถึง 79 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.78 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด โดยร้อยละ 46.8 ของผู้รับบริการใช้จ่ายไม่เกิน 150 บาทต่อคน

จ) ค่ารถโดยสารในท้องถิ่น มีผู้ใช้บริการรถ 2 แถว และรถประจำทางในท้องถิ่นรวม 24 ราย เท่ากับร้อยละ 9.96 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด ในจำนวนนี้ร้อยละ 62.5 ใช้จ่ายไม่เกินคนละ 15 บาทต่อการเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ และถ้ารวมผู้ที่จ่ายไม่เกิน 40 บาท จะมีร้อยละ 83.3 สาเหตุที่มีผู้ใช้บริการในส่วนนี้เป็นจำนวนน้อยอาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ซึ่งมีถึงร้อยละ 48.2 นำรถส่วนตัวประเภทต่าง ๆ มาเอง ซึ่งสามารถเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ โดยไม่ต้องใช้บริการด้านนี้

ฉ) ค่าบริการอาบน้ำจืด การบริการนี้จัดสำหรับนักท่องเที่ยวที่เล่นน้ำทะเลแล้วต้องการอาบน้ำจืดภายหลัง โดยสถานบริการเหล่านี้มีการขายสบู่ แชมพูสระผม ตลอดจนให้เข้าฝักอาบน้ำ และกางเกงเล่นน้ำทะเลด้วย นักท่องเที่ยวที่มารับบริการในส่วนนี้มีเพียง 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.76 ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเมื่อเล่นน้ำทะเลแล้วไปอาบน้ำจืดที่บังกาลี หรือโรงแรมที่เข้าไว้ก็ได้ สำหรับผู้ใช้บริการนี้ร้อยละ 59.4 ใช้จ่ายไม่เกิน 20 บาทต่อคน

ข) ค่าบริการเช่าจักรยานน้ำ สกูเตอร์ และเรือ มีนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการเพียง 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.56 เท่านั้น และเสียค่าบริการโดยเฉลี่ยคือ 200 บาทต่อคน

ข) ค่าเช่าจักรยาน และจักรยานยนต์ มีนักท่องเที่ยวรับบริการเพียง 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.49 โดยร้อยละ 66.67 เสียค่าบริการไม่เกิน 100 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยคือ 75 บาทต่อคน

ฉ) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่กล่าวไปแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวที่ใช้จ่ายในส่วนนี้ 15 ราย ในจำนวนนี้ร้อยละ 60.0 ใช้จ่ายไม่เกิน 300 บาทต่อคน

จากข้อมูลการใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ ข้างต้น เมื่อนำมารวมเข้าด้วยกันแล้ว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 59.16 จะใช้จ่ายรวมไม่เกิน 500 บาทต่อคน แสดงว่านักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวโดยเสียค่าใช้จ่ายในอัตราต่ำ จึงเหมาะกับนักท่องเที่ยวทั่วไปทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีรายได้ไม่สูงนัก

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ มีรายได้เพิ่มขึ้นนั้นได้ใช้วิธีการจำแนกพหุ โดยกำหนดตัวแปรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรตาม	คือ	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (Y)
ตัวแปรอิสระ	คือ	(1) อาชีพ (X_1) (2) แหล่งที่มา (X_2) (3) วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง (X_3) (4) ประเภทของพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง (X_4)
ตัวแปรผันร่วม	คือ	(1) อายุ (Z_1) (2) จำนวนคนที่ร่วมเดินทางมาด้วย (Z_2) (3) ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว (Z_3)

ในการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X นั้นใช้คำสั่ง:-

```
ANOVA Y BY X1(1,2),X2(1,5),X3(1,2),X4(1,2)
WITH Z1,Z2,Z3
```

```
OPTIONS 8
```

```
STATISTICS 1
```

ผลจากการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังตารางที่ 5.12, 5.13 โดยจากตารางที่ 5.12 พบว่า ที่เกณฑ์ระดับนัยสำคัญ 0.05 นั้น ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวผันแปรตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ ร่วมกันทั้ง 4 ตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.02 และเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแล้วแหล่งที่มาและประเภทของพาหนะที่ใช้ในการเดินทางเท่านั้นที่สามารถอธิบายการผันแปรของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ โดยระยะเวลาในการเดินทางเป็นตัวแปรผันร่วมตัวเดียวที่มีผลต่อค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 5.13 ปรากฏว่า ผู้ที่มีอาชีพข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ จะใช้จ่ายน้อยกว่ากลุ่มอาชีพอื่น ๆ คือ มีค่าค่าเบี่ยงเบน -130.72 และผู้ที่เดินทางมาจากภาคเหนือจะใช้จ่ายมากกว่าผู้ที่เดินทางมาจากภูมิภาคอื่น ๆ รองลงมาคือ ผู้ที่เดินทางมาจากภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกคือ มีค่าเบี่ยงเบน 92.98, -193.66, -341.10 และ -471.43 ตามลำดับ

ที่มาของการแปรผัน (Source of Square)	ผลรวมของกำลังสอง (Sum of Square)	อิศาอิสระ (df)	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง	f	ระดับนัยสำคัญ
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (Main effects)	20,298,265.69	7	2,899,752.24	2.611	0.02
อาชีพ	384,241.57	1	384,241.57	0.346	0.56
แหล่งที่มา (ภูมิภาค)	11,120,862.04	4	2,780,215.51	2.503	0.05
วัตถุประสงค์หลักในการเดินทาง	3,188,559.68	1	3,188,559.68	2.871	0.09
ประเภทของพาหนะในการเดินทาง	7,120,596.48	1	7,120,596.48	6.412	0.01
ตัวแปรผันร่วม (Covariate)	7,184,411.83	4	1,796,102.96	1.617	0.18
อายุ	1,211,777.92	1	1,211,777.92	1.091	0.29
รายได้	566,624.16	1	566,624.16	0.510	0.48
จำนวนคนที่ร่วมเดินทางมาด้วย	46,151.67	1	46,151.67	0.042	0.84
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว (ชั่วโมง)	4,263,536.04	1	4,263,536.04	3.889	0.05
การผันแปรที่อธิบายได้ (Explained)	27,482,677.52	11	2,489,425.23	2.250	0.19
การผันแปรที่เหลือ (Residual)	106,617,320.15	96	1,110,597.09		
การผันแปรทั้งหมด (Total)	134,099,997.67	107	1,253,271.01		

ตารางที่ 5.13 การวิเคราะห์การแจกแจงของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย = 877.39 บาท)

ตัวแปรและกลุ่มย่อย	จำนวนตัวอย่าง	ก่อนปรับค่า		ปรับตัวแปรอิสระ		ปรับค่าตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม	
		ค่าเบี่ยงเบน	Eta	ค่าเบี่ยงเบน	Beta	ค่าเบี่ยงเบน	Beta
อาชีพ							
ข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ	52	-6.10		-63.72		-130.72	
อาชีพอื่น ๆ	56	5.66		59.17		121.38	
			0.01		0.06		0.11
แหล่งที่มา (ภูมิภาค)							
ภาคตะวันออก	22	-252.57		-323.83		-341.10	
ภาคกลาง	68	39.99		45.02		92.98	
ภาคเหนือ	6	1040.94		1174.69		769.44	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8	-309.89		-202.21		-193.66	
ภาคใต้	4	-177.39		-341.81		-471.43	
			0.26		0.29		0.24
จุดมุ่งหมายหลักในการเดินทาง							
เพื่อการพักผ่อน	76	104.06		114.91		145.29	
เพื่อการอื่น ๆ	32	-247.14		-272.92		-345.05	
			0.14		0.16		0.20
พาหนะที่ใช้เดินทาง							
รถส่วนบุคคล	56	243.63		251.22		247.01	
รถสาธารณะ, รถเช่า	52	-262.37		-270.54		-266.01	
			0.23		0.23		0.23
Multiple R Square				0.151		0.205	
Multiple R				0.389		0.453	

กลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นตัวอย่างนี้คือ ผู้ที่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้ที่เดินทางมาเพื่อกิจการอื่น คือ มีค่าเบี่ยงเบน 145.29 และ -345.05 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่เดินทางมาด้วยรถส่วนบุคคลจะเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้ที่เดินทางมาด้วยรถสาธารณะหรือรถเช่า คือ มีค่าเบี่ยงเบน 247.01 และ 266.01 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมทั้งหมดสามารถอธิบายผลของตัวแปรตามได้เพียงร้อยละ 20.5 (Multiple R Square = 0.205)

3.3 การจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ในการพิจารณาจัดอันดับความสำคัญของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวนั้น ได้ศึกษาจากการจ้างงานในกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของสมการการจำแนกประเภทมาช่วยในการจัดอันดับดังกล่าว โดยให้

ตัวแปรตาม คือ รายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ

ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่

- (1) หาบเร่ขายอาหาร (X_1)
- (2) ห้องอาหาร (X_2)
- (3) ภัตตาคารหรือสวนอาหาร (X_3)
- (4) การผลิตของที่ระลึกหรือสินค้าพื้นเมือง (X_4)
- (5) หาบเร่ขายของที่ระลึก (X_5)
- (6) ร้านขายของที่ระลึก (X_6)
- (7) ให้เช่าจักรยาน จักรยานยนต์ (X_7)
- (8) ให้เช่าเรือ สกูเตอร์ หรือจักรยานน้ำ (X_8)
- (9) ให้เช่าที่พัก โรงแรม บังกาโล (X_9)
- (10) ขับรถรับจ้าง หรือรถประจำทาง (X_{10})
- (11) สถานบริการหรือสถานเริงรมย์ (X_{11})
- (12) กิจการอื่น ๆ (X_{12})

ตารางที่ 5.14 ค่าสัมประสิทธิ์ของกิจการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ

อาชีพ	ค่าสัมประสิทธิ์สมการจำแนก	
	คะแนนมาตรฐาน	คะแนนดิบ
หาบเร่ขายอาหาร	-0.07	-0.21
ห้องอาหาร	0.47	1.28
ภัตตาคาร สวนอาหาร	0.77	3.37
ผลิตภัณฑ์ระลึก สินค้าพื้นเมือง	0.43	1.85
หาบเร่ขายของที่ระลึก	-0.04	-0.28
ร้านขายของที่ระลึก	0.05	0.14
ให้เช่าจักรยาน จักรยานยนต์	0.08	0.44
ให้เช่าเรือ สกูเตอร์ จักรยานน้ำ	0.03	0.14
ให้เช่าที่พัก โรงแรม บังกาโล	0.44	2.28
ขับรถรับจ้าง รถประจำทาง	0.37	1.76
สถานบริการ สถานเริงรมย์	0.44	2.23
อื่น ๆ	-	-
ค่าคงที่		-0.79

ตัวแปรอิสระต่าง ๆ ดังกล่าวได้ทำให้เป็นตัวแปรทริแลวนำไปประมวลผล
ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X โดยใช้คำสั่ง:-

```
DISCRIMINANT    GROUPS = Y (1,2)
                  /NARIABLES = X1 TO X12
                  /ANALYSIS = X1 TO X12
                  /METHOD = DIRECT
OPTIONS          5, 11
STATISTICS       1, 2, 3, 11, 12, 13
```

การประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ได้ค่าคะแนนมาตรฐานของอาชีพแต่ละ
ประเภทที่มีผลต่อระดับรายได้ในแหล่งท่องเที่ยวในลำดับต่างกันคือ กิจกรรมที่สร้างรายได้ให้
ผู้ประกอบการสูงสุดได้แก่ ภัตตาคาร หรือสวนอาหาร อันดับรองลงมาคือ ห้องอาหาร โรงแรม
หรือบังกาโล สถานบริการ หรือสถานเริงรมย์ การผลิตสินค้าของที่ระลึก การขับรถรับจ้างหรือรถ
ประจำทาง กิจกรรมให้เข้าจักรยาน หรือจักรยานยนต์ หาบเร่ขายอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
หาบเร่ขายของที่ระลึก และกิจกรรมให้เข้าจักรยานน้ำ สกูเตอร์ หรือเรือ โดยมีคะแนนมาตรฐาน
เป็น 0.77, 0.47, 0.44, 0.44, 0.43, 0.37, 0.08, -0.07, 0.05, -0.04 และ
0.03 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.14)

4. การเคลื่อนที่ของผู้ประกอบการ แรงงาน และวัตถุดิบ จากการศึกษาพบว่า การ
เคลื่อนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในสุขาภิบาลแสนสุขเพื่อบริการนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ แรงงาน
และวัตถุดิบ มีดังต่อไปนี้

4.1 ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นภายในเขตสุขา
ภิบาล มีเพียงร้อยละ 28.64 ของผู้ประกอบการทั้งหมดที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตสุขาภิบาล แต่อยู่ใน
ท้องถิ่นอื่นในจังหวัดชลบุรี ซึ่งผู้ประกอบการกลุ่มนี้ย้ายมาอยู่ในเขตสุขาภิบาลเฉลี่ย 12 ปี โดย
ร้อยละ 58.2 จะย้ายมาพร้อมกับครอบครัว ซึ่งสาเหตุที่สำคัญของการย้ายถิ่นคือ การทำมาหากิน
ในถิ่นเดิมผิดเคียงถึงร้อยละ 32.7 รองลงมาคือ ย้ายตามคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 27.3 (ตารางที่
5.15)

ตารางที่ 5.15 สาเหตุของการย้ายถิ่น จำแนกตามลักษณะการย้าย

ลักษณะการย้ายถิ่น	สาเหตุของการย้ายถิ่น	ย้ายตาม คู่สมรส	เพื่อนชักชวน ให้มาอยู่	การทำมาหากินในถิ่น เดิมผิดเคือง	โยกย้ายการทำงาน ตามปกติ	อื่น ๆ	รวม
ย้ายมาคนเดียว		3	2	5	1	6	17(30.9)
ย้ายมาพร้อมกับครอบครัว		9	1	13	3	6	32(58.2)
ย้ายมาพร้อมกับญาติหรือเพื่อน		2	-	-	-	-	2(3.6)
อื่น ๆ		1	-	-	1	2	4(7.3)
รวม		15(27.3)	3(5.5)	18(32.7)	5(9.1)	14(25.5)	55(100.0)

แม้ว่าผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวส่วนหนึ่งจะเป็นผู้มีภูมิลำเนาจากที่อื่น แต่การที่ย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในเขตสุขภาพีบาลนี้มานานจนน่าจะถือได้ว่าเป็นคนในท้องถิ่นแล้ว ดังนั้น ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวจึงตกกับคนในท้องถิ่นเกือบทั้งหมด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าผู้ประกอบการเหล่านี้ส่วนใหญ่มีกิจการขนาดเล็ก มีการลงทุนและผู้ร่วมงานไม่มากนัก ทำให้รายได้ไม่สูงคือ เฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 67.2 ของผู้ประกอบการทั้งหมด

4.2 แหล่งที่มาของพนักงานหรือลูกจ้าง และวัตถุดิบหรือสินค้าที่นำมาแปรรูปเพื่อใช้ประกอบกิจการ ในส่วนผู้ที่ต้องใช้แรงงานจากลูกจ้าง คนงาน หรือพนักงานช่วยในการทำงานนั้น ร้อยละ 58.3 เป็นคนงานภายในจังหวัดชลบุรีเอง ส่วนอีกร้อยละ 41.8 รับคนงานจากต่างจังหวัด สำหรับผู้ที่ต้องใช้วัตถุดิบในการผลิตนั้น ผู้ประกอบการร้อยละ 84.8 รับวัตถุดิบมาจากภายในจังหวัดชลบุรีเอง ที่เหลืออีกร้อยละ 15.2 รับวัตถุดิบมาจากต่างจังหวัด (ตารางที่ 5.16)

แรงงานที่ใช้ในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวนี้ ได้แก่ แรงงานที่บริการในร้านอาหาร ภัตตาคาร อุตสาหกรรมทำอาหารแห้ง อุตสาหกรรมการทำของที่ระลึกของสินค้าพื้นเมือง เช่น การทำครกหิน เป็นต้น

ส่วนวัตถุดิบที่นำมาแปรรูปเพื่อขายให้กับนักท่องเที่ยวนั้น เช่น การนำสัตว์น้ำเค็มจากท่าเรือประมงที่เขาสามมุข หรืออ่างศิลาประกอบอาหารให้แก่นักท่องเที่ยว ส่วนวัตถุดิบอื่น ๆ เช่น เครื่องจักสานส่วนใหญ่มาจาก อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีแต่มีบางส่วนนำมาจากจังหวัดตราด และอ่างทองด้วย

สำหรับวัตถุดิบในการทำครกหินอ่างศิลา แต่เดิมใช้หินในท้องถิ่นสกัดทำเป็นครก แต่ปัจจุบันเริ่มขาดแคลนจึงได้นำหินจากจังหวัดตาก และเพชรบูรณ์มาสกัดส่วนหนึ่งด้วย ซึ่งนอกจากครกแล้วมีการสกัดหินเป็นลูกนิมิต ป้ายสุสาน โมหิน และอื่น ๆ

ส่วนการทำข้าวหลามหนองมน ได้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่คือ มะพร้าวและข้าวเหนียว แต่ไม้ไผ่ได้มาจากจังหวัดกาญจนบุรี โดยมีพ่อค้าบรรทุกไม้มาส่งให้ผู้เผาข้าวหลามเป็นประจำ

ตารางที่ 5.16 แหล่งที่มาของพนักงาน หรือลูกจ้างและวัตถุดิบ หรือสินค้าที่นำมาแปรรูปเพื่อใช้ในกิจการ

แหล่งที่มา	พนักงาน/ลูกจ้าง		วัตถุดิบ/สินค้าที่นำมาแปรรูป	
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ภายในเขตสุขภาพสบสข	33	41.8	64	44.1
ภายในอำเภอเมืองชลบุรี (ไม่รวมเขตสุขภาพสบสข)	9	11.4	43	29.7
ภายในจังหวัดชลบุรี (ไม่รวมเขตอำเภอเมืองชลบุรี)	4	5.1	16	11.0
ต่างจังหวัด	33	41.8	22	15.2
รวม	79	100.0	145	100.0

5. ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในการศึกษาที่แบ่งปัญหาในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็น 2 ส่วนคือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวบุคคล ได้แก่ ประชากรในท้องถิ่น และผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว กับปัญหาด้านการพัฒนาพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

5.1 ปัญหาที่เกี่ยวกับตัวบุคคล ได้แก่

5.1.1 ความสนใจต่อข่าวสารการท่องเที่ยว เนื่องจากประชากรในท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากทั้งในแง่ของอภยาศัยที่แสดงออกต่อนักท่องเที่ยว และความร่วมมือร่วมใจต่อหน่วยงานที่มีหน้าที่พัฒนาการท่องเที่ยว แต่ประชาชนในสุขาภิบาลแสนสุนั้นแม้ว่าจะอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงหลายแห่งมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม แต่พบว่ามีสัดส่วนผู้ที่ไม่เคยสนใจต่อข่าวสารการท่องเที่ยวเลยถึงร้อยละ 16.67 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด แต่มีผู้ที่สนใจสม่ำเสมอเพียงร้อยละ 20.58 และผู้ที่สนใจเป็นบางครั้งร้อยละ 62.75 ดังตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 ความเอาใจใส่ต่อข่าวสารการท่องเที่ยว ของประชากรในท้องถิ่น

ระดับความเอาใจใส่ต่อข่าวสารการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
สนใจสม่ำเสมอ	21	20.58
สนใจเป็นบางครั้ง	64	62.75
ไม่สนใจเลย	17	16.67
รวม	102	100.0

5.1.2 ปัญหาในการประกอบอาชีพ ผู้ที่ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตสินค้าและบริการนั้น ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก ดังกล่าวแล้วว่าผู้ประกอบการเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการขนาดเล็ก และมีภูมิสำเนาภายในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่ จากตารางที่ 5.18 จะเห็นได้ว่า ปัญหาสำคัญที่สุดของการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว คือ ปัญหาด้านการแข่งขันกันเองระหว่างผู้ประกอบการ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะกิจการด้านร้านอาหาร และการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกขนาดเล็ก ส่วนปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับรองลงมาคือ ปัญหารายได้ไม่แน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยวที่สัมพันธ์กับฤดูกาล และวันหยุดต่าง ๆ

ตารางที่ 5.18 ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการประกอบกิจการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ปัญหาและอุปสรรค	ความถี่	ร้อยละ
ขาดเงินทุนหมุนเวียน	31	18.7
เสียภาษีสูง	9	5.4
ขาดความรู้และประสบการณ์	4	2.4
มีการแข่งขันมาก	43	25.9
จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง	22	13.3
มีการตัดราคากันมาก	5	3.0
ถูกกตราคาผลผลิต	1	0.6
ขาดความเอาใจใส่จากราชการ	-	-
ไม่มีที่ดิน เป็นของตนเอง	6	3.6
ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและเครื่องมือ	2	1.2
ต้นทุนการผลิตสูง	3	1.8
รายได้ไม่แน่นอน	38	22.9
อื่น ๆ	2	1.2
ไม่ทราบ, ไม่ตอบ	26	-
รวม	192	100.0

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ จากการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวใน
 สุขาภิบาลแสนสุขนั้น มีปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

5.2.1 บริเวณชายหาดบางแสน มีปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) เนื่องจากหาดบางแสนเป็นพื้นที่อยู่ในความรับผิดชอบของ
 หน่วยงานราชการ และเอกชนถึง 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
 โรงแรมบางแสนบิซริสอร์ท ราชพัสดุ และเขตสุขาภิบาลแสนสุข ดังกล่าวไปแล้ว ดังนั้น การที่
 ทางราชการจะวางแผนพัฒนาโดยส่วนรวม โดยเฉพาะการวางแผนการใช้ที่ดินให้เป็นระเบียบ
 อย่างดีเนื่องตลอดชายหาดนั้นจึงเป็นไปได้ยาก

ข) การที่มีจำนวนผู้หาบเร่ แผงลอยเป็นจำนวนมากขายอาหาร
 และของที่ระลึก ตลอดจนให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น การให้เช่าจักรยาน ห่วงยาง แลเรือ
 โดยขาดการวางระเบียบแบบแผนที่ดี ทำให้เสียทัศนียภาพ และก่อให้เกิดความรำคาญแก่นักท่องเที่ยว

ค) การจราจร และพื้นที่จอดรถ เป็นปัญหามากในวันหยุด
 หรือวันนักขัตฤกษ์ ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก สภาพถนนที่ค่อนข้างแคบ และขาดพื้นที่
 ที่เตรียมไว้สำหรับใช้จอดยานพาหนะอย่างเพียงพอทำให้เกิดการจราจรติดขัดบ่อยครั้ง

ง) ความสกปรกของบริเวณชายหาด เกิดจากขยะชนิดต่าง ๆ
 ถูกกระแสน้ำทะเลพัดเข้ามาทับถมบริเวณชายหาดในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ รวมทั้งน้ำทะเล
 ที่สกปรกเนื่องจากการปล่อยน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูลจากแหล่งชุมชน และโรงงานอุตสาหกรรม ก่อให้
 เกิดปัญหาแก่การท่องเที่ยว

5.2.2 บริเวณเขาสามมุข ถึงแม้ว่าจะมีสภาพภูมิประเทศที่สวยงาม
 เหมาะต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว แต่จากการที่ปล่อยให้มีการปลูกสร้างบ้านเรือนรุกล้ำลงไป
 ในทะเล และปล่อยให้บ้านพักตากอากาศเชิงเขาเสื่อมโทรมโดยไม่มีการปรับปรุงซ่อมแซม รวมทั้ง
 การใช้พื้นที่เป็นบ้านพักรับรองนายกรัฐมนตรีอยู่ในบริเวณเชิงเขา ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
 ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวให้ดีขึ้นโดยส่วนรวมได้

5.2.3 บริเวณอ่างศิลา มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอยู่หลายประการ ทั้งสินค้าพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง สถาปัตยกรรมที่สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และทัศนียภาพที่สวยงาม แต่ขาดการจัดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม มีการปลูกอาคารบ้านเรือนรุกล้ำลงไปในพื้นที่ และขยายพื้นที่เลี้ยงหอยนางรมออกไปอย่างขาดระเบียบ ประกอบกับเป็นพื้นที่ที่อยู่ห่างจากถนนสุขุมวิทเข้ามาตามทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3134 ประมาณ 5 กิโลเมตร ทำให้ไม่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร

5.2.4 พื้นที่อื่น ๆ ที่อาจพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ เช่น พื้นที่ที่ต่อเนื่องจากชายหาดบางแสนไปยังหาดวอนนภาทางทิศใต้ ซึ่งมีสภาพโดยทั่วไปคล้ายกับชายหาดบางแสน แต่มีอุปสรรคในการพัฒนา เนื่องจากพื้นที่ถูกใช้เป็นที่อยู่อาศัย และโรงงานอุตสาหกรรมอาหารทะเล ทำให้ไม่สามารถขยายพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวไปได้อีก

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวถึงความเห็นต่อสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อให้สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ มีความเหมาะสมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้นนั้น นักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า สิ่งที่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขมากเป็นอันดับที่ 1 ถึง 3 คือ ความสะอาดของพื้นที่ ราคาของสินค้า และความเป็นระเบียบของร้านค้า ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในสุขาภิบาลแสนสุข โดยเฉพาะในวันหยุด หรือวันนักขัตฤกษ์ นั้น จะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากมาท่องเที่ยวทำให้เกิดความสกปรกจากสิ่งของที่ใช้แล้ว และขยะต่าง ๆ จำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณตลาดหนองมน และชายหาดบางแสนมีร้านค้าต่าง ๆ ตลอดจนหาบเร่ แผงลอย ตั้งร้านขายของอยู่ไม่เป็นระเบียบ กีดขวางทางเท้า และราคาของสินค้าค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวด้วย